

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

I КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:
Қ 22 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: I Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025. – 1916 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: I книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025.–1916 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2

9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

3. Смирнова Н. А. Использование ТРИЗ в образовательном процессе: опыт и результаты// Образованиe и наука. – 2018. – № 20(4). – С. 67–75.

ӘОЖ 37.044

БІРТҰТАС ТӘРБИЕНІ НЕГІЗГЕ АЛА ОТЫРЫП ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИН ШЫҒАРМАЛАРЫН ОҚЫТУ

Маркина Зейнеп Бакитжановна
қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі, педагог–зерттеуші
Қостанай қаласындағы
А.М.Горький атындағы гимназияның
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Бұл жазылған мақала ұстаздарға әдістемелік жағынан сабақта қолдануға қажетті құрал ретінде қарастырылған. Мақаланы білім беру жүйесінде қосымша әдеби құрал ретінде қолдануға болады. Мақала қазақ тілі мен әдебиеті сабағында ақындар шығармаларының үндестігін көрсетуге арналған әдістемелік құрал. Ұлттық құндылықтарымызды дәріптей отырып, ақын шығармаларын оқыту басты назарда. Бүгінгі таңда Біртұтас тәрбиенің бағдарламасын негізге ала отырып, ақынның шығармаларын насихаттап отырсақ нұр үстіне нұр болар еді.

Түйінді сөздер: ұлы арманы, ұрпақ тәрбиесі, ұлағатты ұстаз, білім беру мәселесі, кәсіби құндылық, оқып тәлім алып келеді.

Аннотация

Данная письменная статья задумана как методическое пособие для использования учителями на уроках. Статья может быть использована как дополнительное литературное средство в системе образования. Статья является методическим пособием для демонстрации гармонии произведений поэтов на уроке казахского языка и литературы. Преподавание произведений поэта при прославлении наших национальных ценностей является основным направлением деятельности. Сегодня, основываясь на программе единого образования, было бы здорово, если бы мы пропагандировали труды нашего поэта.

Ключевые слова: великая мечта, образование поколений, великий учитель, образовательная проблема, профессиональная ценность, обучение приносит образование.

Abstract

This written article is intended as a methodical tool for teachers to use in the classroom. The article can be used as an additional literary tool in the educational system. The article is a methodological tool for demonstrating the harmony of poets' works in the Kazakh language and literature class. Teaching the poet's works while glorifying our national values is in the focus. Today, based on the program of unified education, it would be great if we propagated the works of our grandfather poet.

Key words: great dream, generational education, great teacher, educational problem, professional value, learning brings education.

Ыбырай Алтынсариннің шығармаларын оқыту арқылы өскелең ұрпақтың бойына біртұтас тәрбиені қалыптастыру бүгінгі күннің басты талабы болып отыр. Оның дүниетанымының қалыптасуына халық ауыз әдебиеті, прогрессивті орыс мәдениеті мен Еуропа ойшылдарының еңбектері өз әсерін орасан көп тигізді. Ол ағартушылық идеяларының ықпалымен өзінің бүкіл өмірін өз халқының арасында өнер – білім таратумен қоса, оны орыс мәдениетіне жақындату, орыс халқымен достықты нығайту жолына арнады. «Кел балалар оқылық!» деген өлеңінде жас ұрпақты білімге шақырып, «Өнер білім, бар жәрттар» өлеңінде жастарды өнерге, білім алуға шақырып, өнер мен білімнің артықшылығын дәріптеді.

«Оқымаған жүреді, қараңғыны қармалап.

Оқысаңыз, балалар, шамнан шырақ жағылар» – деп өнерге, білімге шақырды, білім мен надандықты қатар қоя отырып, білімнің артықшылығын жас жеткіншектердің санасына жеткізбекші болды және осы жолда еш аянған емес.

Ыбырай Алтынсарин мектептегі оқу – тәрбие жұмыстарын мүлде жаңа үлгіде құрады. Сабақты қазақ тілінде жүргізе отырып, білім негіздерін үйретуді мақсат етеді. Ыбырай атамыз оқушыларының ғылым мен мәдениетті иегруіне, рухани бай азамат болып қалыптасыпшығуына мол қызмет етеді [1].

«Педагогикалық жұмыстағы шешуші нәрсенің бірі – ең жақсы оқыту әдістерін таба білуде» – деген қанатты сөзді қалдырған дара ұстаз балаларды оқыту әдістері жағынан өзіндік жүйелі әдісі бар педагог бола білді. Ол қазақтың тұңғыш прогресшіл педагогикасын, халықтың мектептерін қалаушы қайталанбас тұлға болып қала береді [2].

Туған тіліміздегі төл ғылымның іргетасын қалаудың өзектілігі күннен–күнге тереңдей түсті. Болашақ алдындағы осы маңызды міндеттерді бір топ ақын, ғалым, жазушы, қайраткерлер сезіп, олқылықтың орнын толтыру үшін аянбай еңбектенді. Білім шоғын үрлеген зиялылар шоғырын бүгінгі тарих айшықтап берді. Қазақ даласы мен баласының ілім мен ғылым бұлағынан сусындауға жол ашқан тұлғалар биігінде Ыбырай Алтынсариннің аты алғашқылардың бірі болып аталады. Себебі ол даламыздың қоңырауын соққан қайталанбас дара тұлға.

Еуропа есігінен еніп, білімімен толық танысқан Балғожа бидің немересі ұлы ел төсінде ең бірінші мектеп есігін айқара ашты. Ол туған халқын ашық ұранмен сауат ашуға шақырды. «Кел, балалар оқылық» өлеңі сөзіміздің айқын айғағы болмақ. Осы өлеңдегі шумақтарымен балаларды оқу – ағарту талаптандыруының түпкі мақсатын былайша жеткізеді:

Ата – енең қартайса –
Тіреу болар бұл оқу,
Қартайғанда мал тайса,
Сүйеу болар бұл оқу[3]

Шынында да, оқу–білім адамзаттың басты қаруы емес пе? Осы орайда ұлтымыздың ұлы ұстазы оқудың қажеттілігін ұлттық болмыстан танып, тамырын дөп басып кеңінен насихаттады.

Бүгінгі таңдағы біртұтас тәрбиенің негізінде жас ұрпақты Ыбырай атамыздың шығармаларымен сусындатып өсірсек, тәрбиенің бір белесі болар еді.

Педагогика саласының негізін қалаған ол қазақ даласында алғаш мектеп ашып қана қоймай, оқушылардың санасын білім нәрімен сәулелендіру бағытында оқулықтар жазып қалдырған ұлтымыздың ұлы тұлғасы. Ұлы ұстаз өз заманында өзі ашқан мектептерде ұстаздық қызмет атқарып, сабақ берді. Ұстаздық қызметінің алғышқы жылдарынан – ақ өнер мен білімнің шамын жағып, балаларға тәлімді тәрбие, білім беру әдістерінің оңтайлы үлгісін саналы түрде қалыптастырды. Туған халқының жарқын болашағын жаңа үлгідегі мектептермен байланыстырды. Ұлттық білім беру саласы тарихындағы бас маман қалаған негіз жылдармен жылжып өзектілігін жойған емес. [4]

Өз заманының біртуар қайталанбас тұлғасы–өзінің білім беру барысында жаңаша озық тәжірибелерді қолдана білді. Ол оқу–білімді балаларға ана тілінде, яғни қазақ тілінде берілуіне айрықша мән мен мағына береді. Осы тұрғыда «Қазақ хрестоматиясы» атты оқулық, «Қазақтарға орыс тілін үйретудің бастауыш құралы» атты дидактикалық оқу құралын жазғаны барлығымызға белгілі. Ақын әрі жазушының бұл кітаптары шәкірттерді өз елінің нағыз патриоты, еңбекқор, адамгершілік қасиеттерге ие азамат етіп қалыптастырады. Оған дәлел: «Бұл кітапты құрастырғанда мен, біріншіден, осы біздің ана тілімізде тұңғыш рет шыққалы отырған жалғыз кітаптың орыс – қазақ мектептерінде тәрбиеленіп жүрген қазақ

балаларына оқу кітабы бола алу жағын, соныме қабат, жалпы халықтың оқуға жарайтын кітап бола алу жағын баса көздедім...» – деген тұжырымдамасы. [5]

Қазақ хрестоматиясына енгізілген өлең, әңгімелердің бәрі де балалардың жасына, сана – сезіміне лайықталынып алынған. Ақын шығармалары оқу, еңбек, талап, мейрімділік, тағы басқа тақырыптарға тоқталады.

Ыбырай Алтынсариннің білім жолындағы еңбектері қазіргі педагогика ғылымына негізгі тірегі болып отыр.

Ыбырай атамыз өзінің әдеби – публицистикалық шығармаларында халықты отырықшылыққа, егіншілікпен айналысуға, өнеркәсіпті, шаруашылықты дамытуға шақырды. Бірақ материалдық өндірістің қоғам өміріндегі шешуші рөлін түсіне алмағандықтан, мәселені шешетін тек оқыту, ағарту ісінде ғана деп түсінді.

Табиғаттың құбылыстарын түсіндіруде оның стихиялық материалистік көзқараста болғаны байқалады. Білім дегеніміз–өзімізді қоршаған шындықты танып–білу деп түсіндірді. Ақынның көптеген өлеңдері мен әңгімелерінен өмір шындығын байқаймыз. «Жаз», «Өзен» сияқты өлеңдерінде табиғатты өзінше тамашалау ғана емес, сонымен бірге оның адам санасынан тыс және тәуелсіз екендігі сезіледі. Екіншіден, Ыбырай дүниені жаратушы құдай деп біледі.

Ыбырай Алтынсариннің ағартушылық идеялары негізінен қазақ халқының экономикалық және мәдениеттік мешеулігін де жоюға бағытталған. Ол орайда құр білім алу мақсат емес, әлеуметтік ортаны өзгерту ісіне жастарды белсенділікпен қатыстырудың негізгі жолы деп білді.

«Қазақ халқын экономика жағынан дамыту үшін» мектептерде тұрақты да қазіргідей әлдеқайда баянды ете отырып, олардың беретін білімінің дәрежесін көтеру керек» дейді Ыбырай Алтынсарин, «Қалай болса солай оқытуға болмайды, жақсы білім беру керек», «Оқу кітабы ғылымға негізделу тиіс» – деді. [6]

Адамгершілік қасиеттерге тәрбиелеу идеясы, өте анық айтылған, мұның өзі оның шығармаларында да үлкен орын алады, сол заманда ғылым мен білімнің ерекше рөлін тану орасан зор рөл атқарды. Оқушыны адамгершілікке тәрбиелегенде ең алдымен адам болуға баулуды көздеу керек. Балаларға өнегелі де тәлімді тәрбие беру аса маңызды іс деп білетін. Ол шәкірттерді адамгершілікке, Отанды сүйе тәрбиелейтін. «Барлық күш – жігерімді олардың мінез – құлқына да ықпал еуге жұмсаймын, кейін парақор біреу болып шықпауы үшін», – деп жазады ол еңбектерінде. Қарап отырсақ, парақорлықпен күрес сол Ыбырай атамыздың заманында да болған екен. Замандар бойы осы күрес жалғасып келеді. Өзінің ағартушылық философиясында жас ұрпақтың тағдырына халықтың рухани қайта өрлеу үмітін артып, осыған байланысты педагогикалық психологиялық көзқарастарын дамытты. Өз көрінісін ақындар айтысынан, қисса, жаңа эпикалық поэмалардан тапқан эстетика жаңа даму кезеңіне шығып, жарқырай дамыды.

Болашақта қуатты мемлекет құру, зиялы қоғам қалыптастыруға ұмтылған еліміз алдымен балабақшада жүрген балдырғандарды, мектеп шәкірттерін тектілікке, инабаттылық пен имандылыққа тәрбиелеуді, заман ағымына сай білім беруді бүгінгі күннің басты талабы деп міндет етуде. Ел Президенті Қасымжомарт Кемелұлы Тоқаев: «Сапалы білім – жетістікке жетудің жолы әрі экономиканы дамытудың басты құралы» – деп атап көрсеткен болатын [7].

Ағартушының қай еңбегін алып қарасақ та, педагогикалық идеясы мен бала тәрбиесіндегі ұстанымдарын көз жүгіртіп жете тануға болады. Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық мұрасын, әуелі, ұстаздар қауымы терең түсініп, ой елегінен өткізсе, ондағы таным мен білімге бай идеялық жүйені оқушы бойына сіңіру білу оңай болмақ. Ұлт ұстазының шығармалары адам баласын тәрбиелеуде еңбектің орны ерекше. Оқытуда тәртіпке, оқушының мінез – құлқын ортаға бейімдей отырып қоғамға сіңісуге, ерінбеуге, ізденуге, үйретуді алғашқы орынға қойған оның

қағидалары баланың білім бұлағына бас қоюына арналған негізгі алғышарттар болып табылады. Қазіргі кезде заманауи білім жаңалығы деп қабылданып жүрген сабақты түрлі методикаға, әдіс–тәсілдерге сүйеніп өткізу, оқушының үлгерім деңгейіне сай тапсырмалар беру, сабақ барысында балалармен тең дәрежеде қарым – қатынас орнату сынды әдістер Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық еңбектерінде қамтылып, ұсынылған ережелер екенін ескерген жөн. Ол сондай–ақ, әр оқушыға жеке тұлға ретінде қарап, мәселеге көзқарасын еркін жеткізуге ықпал жасау үшін ұстаздардың алдына зор талап қояды. Сонымен бірге, ол оқушыны жас шағынан жауапкершілікке, ізденіске, еңбекке, әдепке баулу оқу процесінің ажырамас бөлігі болуы тиіс деген тұжырым жасайды. Шындығында, ағартушының бұл ұстанымдары жаңартылған білім жүйесін қажет ететін кезеңде де өз өзектілігін жоғалтпаған. Керісінше, жыл, күн өткен сайын қырланып, жарқырайтын гауһар секілді құндылығын арттырып келеді. Сонымен қатар, Ыбырай ұстаздың білім беру саласындағы ізгі ынтымақтастық идеясын қуаттайды. Бала терең білім алу үшін мектеп – ұстаз – ата – ана үштігінің бірлескен ынтымақтастығын алға тартады. Бұл үштік ынтымақтастық бүгінгі таңда да маңызды. Ұстаздардың шеберлік деңгейін шыңдап отыруы керек деген тұжырымы да бүгінге дейін өзекті мәселе болып отыр. «Дала қоңырауы» педагогикадағы аталмыш ұстанымдарын оқу құралдара мен қысқа әңгімелерінде зор ынтымақпен баяндады.

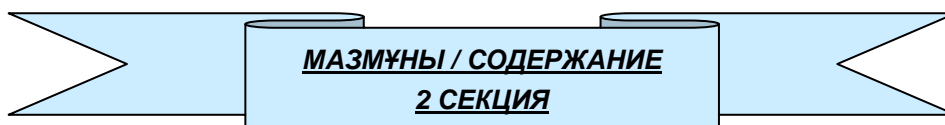
Ыбырай Алтынсариннің адамның ақыл – парасатын дәріптеуінің, надандықты, ескілікті, діни әдет – ғұрыптарды сынап, мінеуінің және басқа ағартушылық идеялары қай ғылым саласында болмасын зор маңызы болды.

Қорыта айтқанда, тәрбие мен білім беруде қазір біз қолданып жүрген ұстанымдар мен қалыпқа түскен жүйенің бастауын Ыбырай Алтынсарин еңбектерінен табуға болады. Оқушының жеке қабілеттерін айқындай отырып, дарынын шыңдау, жеке жұмыс жасау, өз бетінше ізденіске баулу әрекеттерінде тәрбиені басты орынға шығару жылдар өтсе де құнын жоймағанына көз жеткізіп отырмыз. Бұл қалыптасқан ұстанымдар Ыбырай Алтынсариннің ұстаздық жолында жасаған зор еңбегінің жарқын жемісі десек артық айтқандық емес. Бүгінгі ұрпақ пен ұстаздардың жеңісі. Ыбырай Алтынсариннің еңбектерін зерделей отырып жас ұрпаққа білім беруде тек педагогикалық тұрғыдан ғана емес, философиялық, экономикалық тұрғыдан да қамтуға тырысқандығын байқау қиын еместігіне де көзіміз жетіп отыр.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан ғылымы: Энциклопедия. I–т/ Бас ред Б.Ә.Жақып. [Алматы. Қазақ энциклопедиясы, 2009. – 103 б.] 2 бет
2. Ж.Салықбаева. Ыбырай Алтынсарин мұрасы – білім мен тәрбие негізі. [Қазақ тарихы. №4, шілде – тамыз. 2022.]2 бет
3. Сыздықов Ә. Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық идеялары мен ағартушылық қызметі. [А, 1969 жыл]2 бет
4. Л.А.Амерханова. Білім беру саласындағы Ыбырай Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігі. [Педагогика мәселелері. №5–6\20211]2 б.
5. Ыбырай Алтынсарин «Қазақ хрестоматиясы» [Алматы 2003 жыл]3 бет
6. Ы.Алтынсариннің педагогикалық идеялары [https://stud.kz/referat/show/86514]3 бет
7. Қ.К.Тоқаевтың «Ғылым және білім» атты мақаласы, 2019 жыл]3 бет

**ҚР БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА БІРТҰТАС ТӘРБИЕ БАҒДАРЛАМАСЫН
ЕНГІЗУДІҢ ҮЗДІК ТӘЖІРИБЕЛЕРІ**

**ЛУЧШИЕ ПРАКТИКИ ВНЕДРЕНИЯ ЕДИНОЙ ПРОГРАММЫ ВОСПИТАНИЯ В
ОРГАНИЗАЦИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ РК**

Абдильманова Дина Салимовна	Балабақшадағы балаларға эстетикалық тәрбие берудегі ұлттық өнердің маңыздылығы	1051
Абдрахманова Майя Жетписбаевна	Оценка прочитанной информации для развития аргументированного монолога через использование несплошных текстов	1055
Абилькаримова Жанар Казикановна	Роль образовательных кружков в реализации воспитательной стратегии начальной школы: методы, подходы и перспективы	1060
Абсолямова Гульнара Владимировна, Елеусизова Гульнара Досумхановна	Роль взаимодействия школы и семьи в системе реализации Программы целостного воспитания «Біртұтас тәрбие»	1066
Алғалиева Гүлжанат Султанқызы	Біртұтас тәрбие – жаңа қадам, мүмкіндіктер мен жетістіктер	1071
Алибекова Алина Гаджикурбановна	Эффективные методы и практики внедрения программы «Біртұтас тәрбие» в дошкольной организации	1076
Атоварова Юлия Анатольевна, Альмеева Елена Валерьевна	«Мультимедийная журналистика» в современной школе: практика воспитания ключевых ценностей в рамках единой программы «Біртұтас тәрбие»	1079
Ахметқали Гүлдана Серікқызы	Единая программа воспитания и её адаптация для нужд детей с расстройством аутистического спектра в системе образования Республики Казахстан	1084
Вертянкина Любовь Васильевна, Макаева Кристина Владимировна	Погружение в языковую среда через использование на занятиях национальных игр	1088
Герасимова Ольга Юрьевна	Интеграция ценностно–ориентированных подходов единой программы воспитания «Біртұтас тәрбие» в развитие исследовательской инициативности младших школьников	1091

2 СЕКЦИЯ

Гималетдинова Умут Асыгатовна, Есенова Кинжекуль Омаровна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ұлттық құндылықтарды баулу аспектілері	1096
Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1100
Дильдибекова Гульнара Айсәевна, Койшина Айман Мухамеджановна	Образовательный терренкур «Экотайм» как одно из условий развития экологических дошкольников	1104
Досмаилова Светлана Султановна, Нургазина Айгерим Жумагазиевна	Сабақта және сабақтан тыс уақытта тәрбиелеудің құндылықтарын жүзеге асыру негіздері	1109
Едревская Людмила Валерьевна	Воспитание активного читателя на примерах взаимосвязи литературных произведений как средство реализации Национального проекта «Балалар кітапханасы»	1113
Елдос Анар Нұрлыбекқызы	History of formation of official business style in the Kazakh language	1117
Ерекин Айдын Муратович, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: жан –жақты тұла қалыптастырудың негізі	1120
Еришова Асыл Аубакировна	Ұлттық құндылықтарға негізделген білім мен тәрбиенің сабақтастығы	1123
Есенова Эльмира Есмагуловна, Хусайнова Жузира Мусиновна	Биология пәнінің тәлім –тәрбие берудегі рөлі	1127
Жайворонко Ирина Алексеевна, Ткач Надежда Алексеевна	Программа «БіртұтасТәрбие»: новые подходы и ценности воспитания в современной школе	1130
Жандауова Шолпан Еркиновна, Братышева Мария Владимировна	Использование информационных технологий на уроках математики как один из путей преодоления проблемы «клипового мышления» обучаемых	1135
Жумаева Алтын Сагингалиевна, Сәлімжан Аңсағаным Сәлімжанқызы	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбие бағдарламасы құндылықтарын енгізе оқытудың әдістері	1141
Жунусова Гулбаршын Кабылжановна, Зарлыханова Алмагуль Адильбековна	Жаңаша білім беру үрдісінде біртұтас тәрбиенің рөлі	1145
Жунусова Марина Яковлевна	Патриотическое воспитание в современной школе в рамках реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1151
Заманбекова Алия Заманбековна	Білім беру ұйымдарындағы оқу–тәрбие үдерісінде құндылықтар жүйесін қалыптастыру жолдары	1156

2 СЕКЦИЯ

Злая Элина Владимировна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Utaigra – универсальный учебный ресурс, как средство формирования познавательного интереса к учебной деятельности	1161
Ибатова Айгуль Куанышбаевна	Роль куратора в адаптации студентов первого курса колледжа в контексте реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1165
Иржанова Рыскуль Касымхановна	Көркем еңбек – ұлттық құндылықтың өзегі	1168
Искакова Гульжан Сагиевна, Алпысбаева Назым Сартонкызы	Мектеп оқушыларын рухани–адамгершілікке тәрбиелеу барысында ұлттық тәрбие негіздері	1174
Исмагулова Эльвира Бахитбековна	Совершенствование двигательной активности дошкольников, имеющие нарушения речи посредством введения в систему физического воспитания нейроигр	1178
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Картпаева Адина Армановна	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: ұлттық жаңа сананы ұлттық құндылықтар арқылы қалыптастыруға болады	1183
Кадашева Шолпан Алпысбаевна, Щербаева Кундызай Сейткалиевна	Біртұтас тәрбие балабақшадан басталады	1186
Калиаскарова Индира Мияссаровна	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы: балаларға ұлттық құндылықтар негізінде білім беру мәселесі	1190
Кашелюк Татьяна Ивановна	Программа «Буртутас тарбие: педагогические находки и практическое применение»	1193
Келинбердиева Ырсалды Сиехановна	Үздіксіз білім беру жүйесіндегі тәрбие тұжырымдамасындағы ұлттық тәрбиенің жүзеге асуы	1196
Клышбаев Серик Егинбаевич	Кейкі батыр – дала күресінің дара тұлғасы	1201
Коваленко Марина Викторовна	Инклюзивные практики в контексте реализации Единой программы воспитания в организациях образования	1204
Кункабаева Сарбинас Сериковна	Методы развития внутренней мотивации учебной деятельности как фактор академической успешности старшеклассников	1210
Кусаинова Мейрамгуль Маратовна, Жакиянова Жанна Калтаевна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбиені енгізу жолдары	1214

2 СЕКЦИЯ

Кушмурзина Даметкен Хажмухановна, Жусупова Инкар Алликовна	Бастауыш сыныпта уақыт өлшем бірліктерін оқытудың білімдік, тәрбиелік және дамытушылық рөлі	1220
Лекерова Любовь Маратовна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Ментальная арифметика как средство развития математической компетенции у учеников 1 класса	1227
Майстренко Валерия Юрьевна	Формирование ценностей воспитания среди детей и молодежи на уроках литературы в контексте программы «Біртұтас тәрбие»	1231
Мальцева Татьяна Александровна	Практика реализации программы воспитания в образовательных организациях высшей школы	1235
Мамырканова Мендыгуль Сартаевна	Роль исторического образования в формировании гражданской идентичности	1239
Махмутова Мархаба Даулетжановна, Молдахметова Алия Досымбековна	Исследование влияния метода триз на развитие креативного мышления учащихся 7 классов на уроках искусства	1243
Маркина Зейнеп Бакитжановна	Біртұтас тәрбиені негізге ала отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	1249
Михалькова Людмила Васильевна	Формирование творческих компетенций через вокальное исполнительство у детей дошкольного возраста	1253
Молдашова Айнагүл Баймұқанқызы, Калимжанова Роза Лаиковна	Роль воспитательных программ в профилактике профессионального выгорания среди курсантов и сотрудников ОВД	1256
Мукашева Альбина Бауржановна	Интеграция ценностно –ориентированного образования в преподавание математики	1262
Мурзабекова Келбет Бирмаганбетовна	Ұлттық құндылықтарды дамыту: Ыбырай Алтынсарин әңгімелері арқылы жас ұрпақты тәрбиелеу	1267
Мустафина Асель Сапарғалиевна, Абдулина Айгуль Сапарғалиевна	Идеи Ыбырая Алтынсарина в реализации программы «Біртұтас тәрбие бағдарламасы»	1270
Назарова Гулмира Куандыковна	Тәрбие–біртұтас үдеріс	1274
Нургазина Нургуль Отарбаевна, Тагаева Аружан Бауыржановна	Білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары	1278
Нуркина Батима Ауезхановна, Нугуманова Нургуль Куанышбековна	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	1281

2 СЕКЦИЯ

Обиух Мария Николаевна	Эффективные методы реализации программы Біртұтас тәрбие в условиях современного детского сада	1284
Осипова Бахиткуль Кайроллиевна	Біртұтас тәрбие негізінде оқушылардың эмоционалдық саулығын қамтамасыз ету	1288
Полешко Татьяна Анатольевна, Миллер Татьяна Витальевна	Интеграция традиционных национальных ценностей в современные образовательные программы	1292
Рахимова Гизат Батыржановна	Изучение биографии и творчества Ыбырая Алтынсарина как инструмент привития общечеловеческих и национальных ценностей в контексте единой программы воспитания	1297
Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жанылдық Каирбековна	Использование методов и приемов технологии кроссенс в развитии креативного мышления у детей старшего дошкольного возраста	1301
Рогожина Татьяна Александровна, Ли Ляззат Абаевна	Дебаты – фундамент интеллектуального развития личности	1305
Сармурзина Алия Коныспаевна	Опыт применения стратегий развития метакогнитивных навыков у старшекласников	1308
Сикун Людмила Николаевна	Чат–ассистент GRT как инструмент планирования воспитательных мероприятий для детей с ООП в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1313
Смирнова Анна Александровна, Земцова Наталья Анатольевна	Интеграция программы «Біртұтас тәрбие» в образовательный процесс на уроках математики	1317
Солоха Ирина Константиновна, Гавриляк Инна Михайловна	Ценности воспитания как основа гармоничного развития детей в начальной школе	1322
Тельгарина Айгуль Сарсеновна,	Ценности воспитания детей и молодежи в системе образования Казахстана: опыт, проблемы и решения	1327
Тлеулина Галия Жамалетдиновна	Педагогический опыт по реализации программы «Біртұтас тәрбие» в условиях дошкольной организации на занятиях музыки	1330

2 СЕКЦИЯ

Умарова Бибигуль Ахметкалиевна, Хасенова Мадина Маратовна	Ұлттық құндылықтар және оларды оқу үдерісіне интеграциялау	1335
Упорова Екатерина Юрьевна	Проектная деятельность как действенный способ формирования социальной ответственности студентов колледжей	1339
Усенко Галина Васильевна	Практика внедрения программы «Біртұтас тәрбие» через серию интерактивных интеллектуальных игр в образовательном пространстве школы	1343
Успанова Айнура Оразбековна, Молдахметова Гульнар Муратовна	Ұлттық ойын – ұлт болашағы	1346
Фарафонова Наталья Николаевна	Воспитательная работа в дошкольной организации на основе Единой программы воспитания	1350
Фоменко Александра Сергеевна	Практические аспекты формирования готовности педагогов к инклюзивному образованию	1352
Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ерекин Айдын Муратович	Мектептегі тәрбие жұмысының ерекшеліктері	1356
Шагатаев Салмагамбет Елеубаевич, Урумбаев Куаныш Дулатович	«Lesson study» на уроках физической культуры	1360
Шамекешева Светлана Петровна, Эмомова Лилия Тимуровна	Воспитательный аспект современного урока русского языка и литературы в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1365
Шудабаева Жанар Жумабаевна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1370
Юркова Светлана Владимировна	Значение кюя в музыкальном воспитании дошкольника	1373